

Doktor úr, kérem magánúton

**Fogorvosok az élen — Pesten igen, Pécsen nem
lelet csak nagyritkán — Ellenőrzés, ellenőrzés**

Hányt pótol-e, valós társadalmi igényt elégít-e ki az orvosi magángyakorlat? Összefonódik-e az állami egészségügyi ellátással? Milyen az ellenőrzés? Hogyan alakulnak a honoráriumok? Mely kérdések várnak felülvizsgálatra, szabályozásra? Érdekes, hasznos felmérés készült nemrég az orvosi magángyakorlat helyzetéről. A munkát az Országos Orvostudományi Tanács és az Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének Egészségpolitikai Osztálya végezte, az orvosetikai bizottságok segítségével. Dr. Kormos Miklóst, az EDSZ központi vezetőjének titkárárt kérdeztük: milyen megállapításokra jutottak?

— Az orvosok 12 százaléka folytat magángyakorlatot. A területi megoszlás rendkívül változatos: a legtöbb magánpraxist Bács-Kiskun és Békés megyékben, a legkevesebbet Nógrád és Fejér megyében regisztráltuk. Az egész országban 3644-en, a fővárosban 1293-an fogadnak magánrendelésen betegeket.

• Szakmai tagozódás?

— A fogorvosok állnak az élen — a magánrendelések majd 50 százaléka ők végzik. A második hely a nőgyógyászoké. Minket is meglepett az általános orvosi magánrendelők nagy száma; ezek szinte kizárólag vidéken találhatók. Meglehetősen elterjedt a magánpraxis a belgyógyász, a gyermekgyógyász, az ideg-elmé- és a bőrgyógyász szakmákban. Elgondolkodtató a fiatal — 35 éven aluli — orvosok kis részaránya.

• Érdekes lehet a kép a szakmai beosztás szerint.

— Nos, a szakrendelőkben dolgozók közül folytatnak a legtöbb magángyakorlatot. A klinikai orvosok körében a pécsi és a debreceni kórházaknál nincs magánrendelésük. Szegeden kevés, Budapesten elég sok egyetemen dolgozó szakembernek van magánpraxisa. A kórházak között a másodfőorvosok és az osztályvezető főorvosok magángyakorlati munkája a leggyakoribb, főként a megyékben. Itt jegyzem meg: a fővárosban, de vidéken is több helyütt, csak az kap osztályvezető főorvosi kinevezést, aki magángyakorlatot nem folytat. A nyug-

állományban levő orvosok közül — főként az alacsony nyugdíjak miatt — viszonylag sokan rendelnek magánúton.

• Hogy fest a magángyakorlatok engedélyezése?

— Megállapítottuk, hogy az illetékes hatóságok az engedélyezéssel is, a megszűntetéssel kapcsolatban is, általában szabályszerűen járnak el. Követendő, és néhány megyében már alkalmazott az a gyakorlat, mely szerint az engedélyek tárgyában kikérlik az etikai bizottságok véleményét. Gondot okoz viszont az, hogy nincsenek normatívák a magánorvosi rendelők berendezésére és felszerelésére. A magángyakorlat dokumentációja is szabályozatlan. Van orvos, aki

egyéltalan nem vezet ilyen munkát, akad, aki valamiféle kartont vagy noteszt használ. Nemegyszer korszerűtlen és hiányos a magánorvosi vények formája és használata. Leletet csak ritkán kap a beteg a magánrendelésben.

• Ellenőrzés?

— Vegyesek a tapasztalatok. A szervezési, működési, szakmai és pénzügyi kérdések ellenőrzése egyes megyékben rendszeresen és jól zajlik, másutt csak esetlegesen vagy egyáltalán nem. Sajnos nincs olyan rendelkezés, amely az ellenőrzések rendszerét előírná. Megnyugtató viszont a magánrendelők higiénés állapotának ellenőrzése.

★

Következő számunkban egyebek közt a magángyakorlat és az állami egészségügyi szolgálat kapcsolatáról, a magánrendelők honoráriumokról írunk, s arról, hogy az EDSZ elnöksége miként foglalt állást az orvosi magángyakorlatokkal kapcsolatban.

Műnz András

Propolisz és Halimbai teák

Fitotéka Győrött

Hazánkban napról napra emelkedik a természetes anyagoknak gyógyszerként történő felhasználása. A Győr-Sopron megyei Tanács Gyógyszerügyi Központja, nemrég nyitotta meg Győrött a Lenin úti Gyógyszertár Kazinczy utcai frontján fitotékáját (jelentése: a természet patikája), amely teljesen önálló szaküzlet lesz, a HERBÁRIA-tól eltérő profillal.

Mit árusítanak majd az első győri fitotékában? A szerző az országban nagyon keresett propoliszkészítményeket (csepp, méz, balzsam, spray és tinktúra), valamint a Halimbai teakeve-
reket, amelyből van görcsoldó, nyugtató, vizelethajtó, hashajtó és köhögéscsillapító. Az említetteknek kívül növényi hatóanyagú és tartalmú cseppeket, fűszereket, aromákat és biokozmetikumokat is árusítanak.

Kanossza '84

Miről vall Putz Sarolta 155 ügyirata?

A lélektelen, bürokrata, törvénytörő ügyintézőt némelykor papíron elintézték, melyek nyilvánított olcsó hazudozással is tetézték? 155 ügyiratból próbálom kihámozni egy 45 éves rokkant kisnyugdíjas krimibe illő kálváriáját.

★

Valaha tán garnizáló lehetett a VIII., Kenyérmező utca 4. szám alatti kétemeletes épület. A háború után a záró falfödémre került emelet évtizedek múltán életveszélyessé vált. Ezt az itt lakó tizenhárom bérlo is megértette. Putz Sarolta is kézhez kapta a VIII. ker. Tanács építési osztályának 1982. november 16-án kelt határozatát: lakását el kell hagynia, mivel az emeletet földmocsnárrá alakították. Ami ezután következett, attól egy költödésgépetől kezdve, az idegösszeomlást kapott volna.

A tanács műszaki osztálya I.—2053/1983. számú határozatával elrendelte az ott lakók kiköltöztetését, megállapítva, hogy lakásbérleti jogviszonyuk megszűnt. Putz Sarolta fellebbezésére a másodfokon eljáró Fővárosi Tanács V. B. városrendezési és építészeti főosztálya a 91341/4/1983. március 3-án kelt határozatában az első fokú döntést hatályon kívül helyezte, egyebek mellett azért, mert ez esetben a bérleti jogviszony

csak szünetel, s a kerületi tanács illetékes osztályát új eljárás lefolytatására hívta fel. Az utóbbi ezt követően egy „kijavító” határozatot hozott, majd azt is visszavonta. Újabb fellebbezés s a Fővárosi Tanács főosztálya ismét megállapítja a törvényességet. Végül 1983. április 8-án — öt hónap után — jogerős határozat születik, viszont Putz Saroltának ezt egyszerűen nem kézbesítették!

Közben a bérleményből — az életveszély okán — 30 napon belül távoznia kellett. Először olyan lakás címét kapta, melyben laknak, majd egy bontás előtt álló épület. Végül egy évek óta lakatlan és fűthetetlen, tűzveszélyes szükséglakásba került. Fellebbezésére a Fővárosi Tanács lakásfőosztálya — 1983. március 10-i határozatával — a VIII. ker. Tanács lakásosztályát új eljárásra kötelezte. Az új I. fokú határozat — már a kerületi ügyvédség közbenjárásával — (nem tévedés!) 436 nap múltán, ez év májusában meg is született. Augusztus 6-án ezt

is visszavonták, minthogy az jogszabályt sértő volt.

A beteg rokkantnyugdíjas az első telen a fűtetlen lakásban tengődött. (A kálváriából dőlt a füst, megfázott, tüdőgyulladással kórházba került.) Kérésére tavaly nyáron a Fővárosi Kéményseprő Vállalat egyebek mellett megállapította: a megdőlt romos kéményt a padlástérrel át kell építeni. Október 14-én az IKV két embere piszmogott is valamit a helyszínen, majd távoztak: ám a kémény továbbra is inkább a pisai ferde toronyra emlékeztetett. További kérelmére a kerületi tűzoltóság is megállapította, hogy bejelentése megalapozott. A szakvéleményt — intézkedésre — elküldte a kerületi IKV-nak, valamint a tanács műszaki osztályának. Erre sem történt érdemi intézkedés. Ám tavaly október 27-én az IKV a kerületi népi ellenőrzéshez beadott panaszára válaszul arról értesíti, hogy a lakáshoz tartozó kémény helyreállítása — a szakvéleményben előírtak alapján — befejezést nyert, ezért „a fűtés kéményigé-

nyes módon biztosított”. (Sajnos, csak papíron.)

Rokkantnyugdíjasunk ezután végső kinyájában a bírósághoz fordult. S hiába született jogerős ítélet (1984. január 27-én), ügyészünk második telt is átderedte. Az IKV viszont a kereset jogosságát elismerte és ez év márciusában a szükséges intézkedések megtételére ígértet tett.

Eddig a modern canossa-járás!

Putz Sarolta már négyszer volt kórházban, szanatóriumban. De ma sem tudja: a földmocsér után visszakérülhet-e majd volt bérleményébe? (Külön téma, a nagy magyar talányok egyike: várhatóan nyolc évig tart a földmocsér. De miért? Mert műszaki okokkal ez nem indokolható.) S minthogy az átépítés során az itt levő parányi lakások száma akár a felére is csökkenhet, így azoknak, akik várhatóan eleve nem költözhetnek majd bérleményükbe, most kellene végleges cserelakást kapniuk.

Mindezek után fölvetődik: ez ügyben megalapozatlanul sok mindent jelentettek, ám papíron ennél is többet lehet hazudni. Aki pedig képes rá, hogy elesett emberek hétköznapi gondjait ilyen lélektelenül intézze, az nem való a posztjára.

Z. F.

Olyan berendezést helyeztek üzembe a MOM mátészalkai gyárában, amely a szemüveglencsét 350 Celsius-fokon, erős vákuum alatt fémoxiddal vonja be. Ezzel az eljárással a lencsék fénytáveresztő képességét növelik.

MTI-fotó

Boszorkánybál is lesz

Ferencvárosi ifjúsági napok

Mostantól a hónap végéig ismét megrendezik a ferencvárosi ifjúsági napokat a főváros IX. kerületében.

A sportprogramok sorában kerékpáros túra indul Isaszegre, futóverseny lesz a kerületben, egyéni és csapatversenyek a sportpályákon. A politikai rendezvények keretében előadások hangzanak el a hátrányos helyzetű és az értelmiségi fiatalokról, gazdaságpolitikánk aktuális kérdéseiről. A kerület középiskolái — tanulók kézművesmunkáival — kiállításokon és vásárokon mutatkoznak be. Szeptember 29-én a Boszorkánybál a Rádai Klubban. Másnap az FTC vezető edzője s labdarúgója a nyílt színen válaszolnak a szurkolók kérdéseire.

Barlanggyógyítás

Ha feltűnnek a cseppkövek

Cseppkőbarlangjaink pusztulóban? Beteg a Baradla? Sebek Ganimédész kútján, az Óriások termében? Mi az igazság? Érdekes elméletet dolgozott ki Jakucs László, a szegedi József Attila Tudományegyetem professzora, aki a világon elsőként eredt a rejtélyes cseppkőkor nyomába.

Mérések alapján azt állítja, hogy a karsztalakok elsavanyodása és a rajtuk átszivárgó vizek kilágylása, végső soron a cseppkövek megjelenése nem helyszíni hatások, hanem a savas esők következménye. Az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal és a Magyar Tudományos Akadémia megbízása alapján a professzor most több éves kutatási pro-

gramot dolgoz ki. Cél a barlangok megmentése.

— A cseppkövek fokozódó pusztulása már korábban ismert tény — mondja dr. Tarday János, az OKTH főgeológusa. — A sebek mérés nélkül, szemmel is kivehetők, de kiterjedésük szerencsére nem akkora, hogy túlzott mértékű károsodástól kelljen tartanunk. Jakucs professzor elmélete roppant érdekes, noha szakkörökben akadnak ellenvélemények. Ha bizonyítást nyer, mindenesetre egy megbízható új vészjelzőrendszerhez is hozzájutunk: a cseppkövek állapotának folyamatos figyelése újabb és rendszeres információkkal szolgál a savas esőkről. A barlangokban az élővilág, a vízminőség és a mikroklíma változását követve, már eddig is igen hasznos adatokat, olykor SOS jeleket kaptunk bizonyos felszíni környezeti ártalmakról.

— Mi a helyzet a Budai hegységben?

— Az itteni barlangokban most zajlik egy vizsgálat sorozat. A munkákat az OKTH megbízásából a Környezetvédelmi Intézet a Pálvölgyi cseppkőbarlangban kezdte meg. Itt még a 20—30, néhol az 50 méteres fedőrétegen átszivárgott csepegő vizekben is egyértelmű felszíni szenny-

yeződések nyomaira bukkantak. A mérések nyomán remélhetőleg intézkedések történnek az illegális személerakók helyek és a hibás csatornabekötések fölkkutatására és felszámolására.

Az OKTH, a Fővárosi Tanácsal együtt, készíti a nagy budai barlangrendszerek környezeti hatástanulmányát. Például az új József-hegyi barlang feltárása kapcsán egy komplex generáltervezői munka kezdődött az azonnali és a távolabbi feladatok érdekében. Ilyen egyebek közt a beszivárgott víz minőségének elemzése, a barlangok állapotának vizsgálata, az élet és vagyonvédelem, valamint a környezet- és természetvédelem szempontjából szükséges védőterület kijelölése, s az építési tilalmak, korlátozások meghatározása. Fontos cél a területi adottságok ismeretében a megfelelő támfalak, szivárgók, illetve a biztonságos és gazdaságos építmények megvalósítása. A környék szennyezőforrásai is feltérképezésre várnak, különös tekintettel a veszélyes hulladékokra. A szakemberek általában is különös figyelmet szentelnek a budai barlangok leendő hasznosításának.

(műnz)

AZ ŐSZI VÁSÁRON IS KEZDJE A SKÁLÁNÁL!

A BNV III. kapujánál 200 szövetkezet, vállalat és áruház árusítással egybekötött bemutatója a 40. pavilon Skála-negyedében. Csak itt kapható újdonságokkal és divatbemutatókkal várjuk kedves vásárlóinkat. Most 50%-os vasúti kedvezményrel látogathat el a vásár Skála-negyedébe! Nyitva: 10-től 19 óráig.

SKÁLANEGYED A VÁSÁRVÁROSBAN!